

Nordre Rømskog Grunneierlag

Bestandsplan for hjortevilt- forvaltning

2019-2021

Forord

Den foreliggende forvaltningsplanen er utarbeidet av Nordre Rømskog Grunneierlag. Under arbeidet med planen har vi forsøkt å finne fram til mest mulig objektive data for estimering av dagens hjorteviltstamme. Vi har og forsøkt å ta høyde for den usikre faktoren som rovviltpredasjon representerer. Hovedmålet har vært å få til en plan som ivaretar hensynet til en forsvarlig og framtidsrettet forvaltning av hjorteviltet som ressurs.

1 Innledning : kunnskapsgrunnlag

1.1. Planområdet

Planområdet strekker seg fra øst for riksvei 21 fra delet til Aurskog-Høland i nord til Flaten og Trosterud skog G/Br nr. 65/1 i syd. Planområdet er redusert i forhold til forrige forvaltningsperiode. Planområdets areal er totalt ca. 80 000 dekar og består av skogsmark av vekslende bonitet samt dyrket mark.

Innen planområdet legger vi opp til at det skal være god kontakt mellom de enkelte grunneierne, slik at fellingstillatelser kan forvaltes etter nærmere avtaler.

I forskrift av 12.06.2003, med nylig vedtatt te justeringer, er minstearealet for elg satt til 4000 daa pr elg og 3000 daa pr rådyr. Vårt område er 20 ganger minstearealet, og kvalifiserer derfor som eget bestandsplanområde , jf Hjorteviltforskriftens § 12.

1.2. Planperiode

Bestandsplanen gjelder for jaktårene 2019, 2020 og 2021.

1.3. Kunnskapsgrunnlag

1.3.1. Beitegrunnlaget

Det foreligger ved inngangen til planperioden ikke nyere rapporter om beitegrunnlaget. Seneste rapport om beitegrunnlaget er Faunrapport 040-2009 Elgbeitetaksering i Østfold 2009, som har konkludert med følgende: «I kommunene lenger nord i "Østfold Øst" bør man også redusere elgtettheten og beitetrykket dersom man skal sikre en god bestandskondisjon i fremtiden» (s.25).

Konklusjonen i nevnte Faunrapport må sees i sammenheng med kommunal målsetting for Rømskog kommune, pkt 2.1.1. underpunkt 3 «Beiteutnyttelsen skal ikke overstige 35 % av siste års skuddproduksjon på prefererte beitearter (ROS)».

Evaluering av kommunale målsettinger for hjorteviltforvaltningen i Rømskog for 2013-2015 viser at beiteutnyttelsen i gjennomsnitt er 17 % av årlig kvistproduksjon for furu og 81 % av årlig kvistproduksjon av ROS. Beiteutnyttelsen for ROS er 131 % høyere enn den kommunale målsettingen.

1.3.2. Elgbestanden

I planområdet er det til nå ikke foretatt en konkret telling av elgstammen. Kunnskap om elgstammens størrelse bygger på ”Sett elg” – skjemaet fra elgjakta og siste års fellingsstatistikker fra området.

Videre foreligger nå FAUN-rapport 006-2013 ”Bestandsvurdering for elg i Østfold etter jakta 2013”. Tallene fra FAUN rapporten sammenlignet med egne tall viser følgende:

Sett elg

	Okse	Ku uten kalv	Ku med kalv	Ku med to kalver	Kalver	Ukjent	Totalt	% endring	Hele Rømskog	% endring	Ku/okse forhold
2013	36	37	25	4	34	26	162	5 %	275	5 %	1,8
2014	20	28	12	1	14	27	102	-37 %	193	-30 %	2,1
2015	32	37	21	4	29	20	143	40 %	280	45 %	1,9
2016	29	37	26	2	24	8	126	-13 %	238	-18 %	2,2
2017	30	33	23	0	25	13	124	-2 %	246	3 %	1,9
2018	19	17	8	0	8	2	54	-63 %	228	-7 %	1,3

	Okse	Ku uten kalv	Ku med kalv	Ku med to kalver	Kalver	Ukjent	Totalt	% endring	Hele Rømskog	% endring	Ku/okse forhold
2010-2012	127	164	96	13	125	74	599		930		2,1
2013-2015	88	102	58	9	77	73	407	-32 %	748	-20 %	1,9
2016-2018	78	87	57	2	57	23	304	-25 %			1,9

Avskyting

	Antall dyr tildelt	Antall dyr skutt	Avskytingsprosent	Endring
2013	36	28	78 %	12 %
2014	36	19	53 %	-32 %
2015	36	20	56 %	5 %

2016	35	25	71 %	27 %
2017	35	27	77 %	8 %
2018	35	26	74 %	4 %

	Antall dyr tildelt	Antall dyr skutt	Avskytings -prosent	Endring
2010-2012	151	112	74 %	
2013-2015	108	67	62 %	-40 %
2016-2018	90	78	87 %	16 %

Slaktevekter

	Kalver	% endring	Ungdyr	% endring	Okse	% endring	Ku	% endring
2013	70 kg	25 %	126 kg	14 %	199 kg	14 %	175 kg	11 %
2014	72 kg	3 %	134 kg	6 %	218 kg	9 %	165 kg	-6 %
2015	67 kg	-6 %	136 kg	1 %	176 kg	-19 %	200 kg	21 %
2016	66,5 kg	-	134 kg	-1 %	201 kg	15 %	185 kg	-8 %
2017	62,5 kg	-6 %	137,5 kg	3 %	194 kg	-3 %	164 kg	-11 %
2018	69 kg	10,4 %	153 kg	11 %	204 kg	5 %	161 kg	-2 %

	Kalver	% endring	Ungdyr	% endring	Okse	% endring	Ku	% endring
2010-2012	179 kg		371 kg		547 kg		513 kg	
2013-2015	209 kg	17 %	396 kg	7 %	593 kg	8 %	540 kg	5 %
2016-2018	198 kg	-5 %	425 kg	7 %	599 kg	1 %	510 kg	-6 %

Slaktevekter hele Rømskog

	Kalver	% endring	Ungdyr	% endring	Ku	% endring	Okse	% endring
2013	61 kg	3 %	127 kg	-1 %	174 kg	2 %	192 kg	8 %
2014	69 kg	13 %	132 kg	4 %	170 kg	-2 %	208 kg	8 %
2015	65 kg	-6 %	129 kg	-2 %	177 kg	4 %	199 kg	-4 %
2016	65	-	127	2 %	185	5 %	197	-1 %
2017	62	-	138	9 %	164	-5 %	194	-3 %
2018	61,5	-	130	-6 %	172	-5 %	199	3 %

	Kalver	% endring	Ungdyr	% endring	Okse	% endring	Ku	% endring
2010-2012	187 kg		392 kg		529 kg		539 kg	
2013-2015	195 kg	4 %	388 kg	-1 %	521 kg	-2 %	599 kg	11 %
2016-2018	189 kg	-3 %	295 kg	-27 %	590 kg	13 %	521 kg	-13 %

Skal man sammenfatte de ovenstående data, så ser vi at det er prosentvis nedgang fra perioden 2015-2015 til perioden 2016-2018 i antallet sette dyr. Antallet skutte dyr. Er noe økt, og avskytingsprosenten har steget.

Slaktevektene for kalv og ku er noe redusert. Det er imidlertid snakk om få dyr, og disse beregningene må tolkes med forsiktighet - både innen eget vald og i kommunen som helhet

1.3.3. Rådyrbestanden

I den kommunale målsettingen for hjorteviltforvaltningen, skriver Rømskog kommune, under mål for rådyrforvaltningen at rådyrbestanden er lavere enn i de andre kommunene i Østre region. Videre skriver kommunen om rådyrbestanden at *«tettheten er i kulturlandskapet inne bygda og langs fylkesveien.»*

Rådyrbestanden kan også vurderes gjennom fellingstallene, som har vært lave de sist årene.

1.3.4. Rovdyrbestander

Det er for tiden minst to ulike ulvepar som frekventerer ulike deler av Rømskog kommune. Tispene i disse parene har hatt løpetid. Det observeres også enkeltdyr og flere dyr sammen på viltkameraer.

Det er streifdyr av bjørn og gaupe. Nord i bygda er seks tam-hjort og seks sauer tatt av gaupe sist vinter.

2. Mål

Den overordnede kommunale målsettingen for hjortevilt er som følger:

«Rømskog kommune skal ha en biologisk sunn hjorteviltstamme som er produktiv og bærekraftige i forhold til beitetilgang og artsmangfold i naturen som minimaliserer konflikter med trafikken, jord- og skogbruksnæringen, private hager og øvrig friluftsliv. Innenfor disse rammene skal hjorteviltet forvaltes til beste for verdiskapningen i landbruksnæringen og lokale jegerinteresser.»

Vi vil bruke den samme ordlyden som overordnet målsetting for vår bestandsplan.

2.1 Mål for elgforvaltningen

Deretter har Rømskog kommune satt opp følgende mål for en stabil elgbestand:

- *Gjennomsnittlig slaktevekt i planperioden skal ikke synke*

- *Beiteutnyttelsen skal i gjennomsnitt ikke overstige 35 % av årlig kvistproduksjon for furu*
- *Beiteutnyttelsen skal ikke overstige 35 % av siste års skuddproduksjon på prefererte beitearter (ROS)*
- *Trafikkdrept elg skal ikke overstige 5 % av tildelt kvote i planperioden*
- *Ku/okse forhold 2:1 i forhold til sett-elg*
- *Avskyting på 50/50 % fordeling på begge kjønn i kalv/ungdyrklassen*
- *Øke andelen stor okse*

I vår bestandsplan ser vi ikke behov for å ha en ytterligere spesifisering av målsettingen for elgforvaltningen, men forholder oss til ovenfor gjengitte mål for en stabil elgbestand. Men vi ser det som at en fordeling i avskytingen på 50 % av hvert kjønn for kalv/ungdyrklassen ikke er et mål, men et tiltak for å nå andre mål. Vi omtaler derfor dette punktet under 3.1. Tiltak for å nå mål for elgforvaltningen.

Rømskog kommune skriver videre i avsnittet om mål for elgforvaltningen at «*kalveførende kuer bør gis et sterkt vern og tas ut når det er nødvendig for å regulere bestanden*». Vi kan vanskelig se at dette er et mål i seg selv, snarere et tiltak, og setter derfor ikke opp dette som et mål for elgforvaltningen.

2.2 Mål for rådyrforvaltningen

Kommunen skriver i den kommunale målsettingen at den ønsker å øke bestanden, som også ser som et mål. Videre er det listet opp to punkter, der det ene er å spare eldre geiter, hvilket vi ser som et tiltak. Det andre punktet er at «*trafikkdrepte rådyr ikke skal overstige 10 % av tildelt kvote i planperioden*», noe vi ser som et mål.

Med utgangspunkt i hva vi faktisk ser som mål for den kommunale rådyrforvaltningen, blir målet for rådyrforvaltningen i vår bestandsplan a). å øke rådyrbestanden og b). «*trafikkdrepte rådyr ikke skal overstige 10 % av tildelt kvote i planperioden*».

2.3 Mål for hjorteforvaltningen

Rømskog kommune skriver ikke noe om mål for forvaltningen av hjort. Vår bestandsplan har som mål at det ikke skal etableres en stamme av hjort i vårt område.

3. Avskyting

3.1 Tiltak for å nå mål om elgforvaltningen

Vi ønsker å ikke gjøre avskytingen av elg for komplisert. Derfor planlegger vi vår årlige avskyting i tre ulike kategorier: kalv, ku (1 ½ år og eldre) og okse (1 ½ år og eldre).

Årlig plan for avskyting i vår bestandsplan:

	Kalv	Ku	Okse
2019	50 %	25 %	25 %
2020	50 %	25 %	25 %
2021	50 %	25 %	25 %

Kjønnsfordelingen på kalv må ikke spesifiseres– jf § 15 i Hjorteviltforskriften.

Ku/okse-forholdet for sett elg i vårt område var i forrige treårsperiode 1,9/1 Dette tilsvarer kommunens målsetting, og vi vil derfor videreføre et likt uttak av ku og okse fra forrige planperiode, samt en lik fordeling av hannkalv og hunnkalv. Imidlertid er det urimelig å forvente at vi kan planlegge en lik fordeling av hannkalv og hunnkalv da kjønn på kalver oftest fastsettes etter at de er felt.

For å nå målet om å øke andelen stor okse i Rømskog, vil vi ikke felle okser som har mer enn 12 tagger. Vi skal ikke spare okser som har mindre enn 12 tagger da dette sannsynligvis vil bidra til at okser som ikke har potensial til å bli store, får større andel til å formere seg.

For at vi skal nå den kommunale målsettingen om ROS-artene og om at gjennomsnittlig slaktevekt ikke skal avta, ser vi det hensiktsmessig med en tre-årskvote på 75 dyr. Vi vil endre vår praksis med kvotetildeling internt i vårt område fra å være en øvre kvote for ulike jaktfelt, til å være en fastsettelse av hvor mange dyr som tas ut hvert år for området totalt sett. Begrunnelsen for dette er at vi ikke ønsker et tilfeldig uttak av elg, men et planlagt og målrettet uttak som gjør at vi kan nå de kommunale målene for elgforvaltningen. I hvilke deler av vårt område vi tar ut dyr, avtales internt i og mellom de to grunneierlagene, og dette kan også gi rom for å ta ut dyr som er utsatt med tanke på trafikk.

3.2 Tiltak for å nå mål om rådyrforvaltningen

I vår bestandsplan skal vi ikke felle voksne geiter. Vi ønsker en kvote på 32 dyr pr år i treårsperioden (2019-2021). Vi kommer ikke til å ha målretta tiltak for å ta ut hele kvoten, men vil se denne kun som en øvre grense der uttak er basert på tilfeldig jakt. Utover dette vil vi i vår bestandsplan ikke ha føringer på felling av rådyr.

Som tiltak for å nå målet om å øke rådyrbestanden, vil vi at gaupajakta fortsetter som et samarbeid mellom grunneierne i vårt område, samt de to resterende grunneierne i kommunen.

3.3 Tiltak for å nå mål om hjorteforvaltning

Vi vil ikke ha begrensning på avskyting av hjort i vårt område.

4.0 Annet om hjorteviltjakta

4.1 Veiing og aldersbestemmelse

I vårt planområde kommer alle felte elg og hjort til å veies. Aldersbestemmelse gjøres via tannprøver, som leveres i tråd med kommunalt initiativ.

4.2 Vesentlig avvik fra godkjent bestandsplan

Det er aldri vesentlig avvik dersom det skytes mindre dyr enn det som er vedtatt i bestandsplan og plan for årlig avskyting. Avviket kan rettes opp seinere i planperioden.

Med vårt valds samledes areal skal det ikke anses som vesentlig avvik dersom det skytes to dyr mer enn det som er vedtatt i plan for årlig avskyting. Avviket rettes opp ved neste års jakt.

Videre skal det med vårt valds samledes areal ikke oppfattes som vesentlig avvik dersom det ut over godkjent bestandsplan og plan for årlig avskyting, felles mer enn tre eldre okser eller tre eldre kuer ett enkelt år. Det er en forutsetning at dette avviket rettes opp ved neste års jakt. Dersom det ikke blir justert ved neste års jakt, skal avviket anses som vesentlig.

Kommunen skal ha anledning til å nedklassifisere eldre dyr når det er klart at dette er mindreverdig i forhold til gjennomsnittsvekter for aldersklassen. Med vår kategorisering av dyr er det kun nedklassifisering til kalv som er aktuelt.

4.3 Sikkerhet ved jakt

Den enkelte jeger har et selvstendig ansvar for forsvarlig og sikker jaktutøvelse. Grunneierlagene vil stille som krav at hvert jaktlag skal ihht gjeldende lov og forskrift utpeke en ansvarlig jaktleder. Det er jaktleders ansvar å finne hensiktsmessige reaksjonsformer dersom jakta ikke utøves forsvarlig. Det er grunneierlaget ansvar å finne hensiktsmessige reaksjonsformer dersom det er vesentlige avvik fra plan for årlig avskyting.

Rømskog, 12.mars 2019

.....
Nordre Rømskog grunneierlag

.....
Rømskog kommune

Vedlegg : oversikt over grunneiere / eiendommer for omsøkt areal i planperioden :

Navn	Gårds og bruksnr	Skogeiendom	Areal i daa
Cato Berg	77/2 og 67/27	Ringsby og ??	2206 + 1861
Claes Johanson	73/11	Trandem	1836
Leif Harald Bergquist	71/1	Steinby	518
Helene Dahl	73/10 73/14	Trandemseter og Rogneheden	8708
Kjell Flenstad	78/3	??	1176
Astrid / Dag Halvorsen	74/23	Lønjedalskiftet	461
Alfi Hammer	78/13		63
Aksel Robert Haugen	73/6		38
Torstein Vee Haukvik	77/3	Ringsby seterskog	2395
Jo Berner	74/22	Myrvold nord	504
Harry Iversen	73/39	Løkken	238
Harry Kind Johannessen	75/4 71/11	Kirkerud og Grevlingkula	861
Gulbrand Kvaal	75/1 75/2 75/7 78/4	Bøen østre	10137
Maren-Anne Leren	74/3	Rødvassfallet	1863
Knut Ljøner	73/15	Trandem søndre	300
Knut Lysaker	73/8 73/12	Moen øvre	1536

Kolbjørn Moen	71/16	Eikeliskiftet	467
Kristian Myrvold	69/2	Lyshea	204
Randi Moen	71/12	Hjartåsen	237
Christopher Moestue	73/13	Trandem	1516
Wenche H Trydal	74/8	Myrvold søndre	583
Sameiet Nedre Ringsby	77/1	Nedre Ringsby	2242
Ole Ringsbu	74/17	Haugbakk	972
Kåre J Ringsby	78/5		222
Arne Leo Sørli	71/15	Bjørtjernskiftet	1460
Helge-Lyder Sandem	73/17	Flinttjernheia	1103
Ansgar Heyerdahl Simonsen	67/26	Vortungsneset	2220
Per Gudbrand Solli	76/1	Kurøen skog	1247
Anders J Sundrud	71/86 og 71/87	Steinby (søndre del)	463
Anne Kari Taraldrud	74/2 74/5 74/6 78/2	Torneby og Teigen	9652
Elin Taraldrud Skogheim	72/1	Tukun	1993
Mari Taraldrud	71/6	Haga	463
Jørn Ola Trandem	73/9	Trandem	500
Jørgen Trømborg	78/8		567
Trond Tukkensæter	74/45	Rødvasshøgda sør	740
Torkjell Tukun	72/9 73/1 77/4 74/??	Tukun, Moen nedre og Høgkolldragene	6011 + 248?
Jørn Olaf Tørnby	69/3 69/14	Tørnby østre	734
Torkel Tørnby	69/8	Tørnby vestskog	206
Tormod Tørnby	69/5 71/3	Tørnby vestre	468
Alf Thore Ødegård	78/1		2124
Arne Østby	75/6	Sandvikskiftet	1220
Rolf Johan Aabel	75/10	Sandvika	112
Astrid Aasland	74/10	Rødvasshøgda	1264
Ola Taraldrud	71/15	Steinby skog	5566
Jeanette Jansson	789	Teigen søndre	107
SUM Nordre Rømskog Grunneierlag			79612
Liv Heyerdahl	75/5	Bøen vestre	1050
SUM AREAL			80662

